

VOORSTEL

Algemeen Bestuur

ONDERWERP	Decoratiestelsel kolom brandweer	AGENDAPUNT	E7
DATUM	11 februari 2019		
OPENBAAR	ja	BEHANDELD DOOR	S.J.M. Wevers
REGISTRATIENUMMER	[Registratienummer]	TELEFOONNUMMER	088 256 8169
PORTEFEUILLEHOUDER	Dhr. S.W.J.G. Schelberg		

Besluit

[Toelichting]

Voorstel

1. Kennismaken van de brief van de Kanselarij der Nederlandse Orden van 26 oktober 2018 waarin een wijziging is opgenomen met betrekking tot decoratie van brandweermensen;
2. Instemmen met voorgestelde variant 2: aanvragen KO's voor alle vrijwilligers die per 1-1-2020 langer dan 20 jaar in dienst zijn en deze gefaseerd uitreiken;
3. Instemmen met het voorstel om na de overgangsfase het initiatief voor voordracht van brandweermensen voor een koninklijke onderscheiding bij de commandant brandweer neer te leggen.

Samenvatting

De waardering voor de inzet van de medewerkers binnen Veiligheidsregio Twente (VRT) wordt op verschillende manieren geuit. Binnen de brandweerkolom wordt er veel gebruik gemaakt van de decoratiestelsels. Denk aan de brandweerbijeenkomsten (bestaande uit de Vrijwilligersmedaille Openbare Orde en Veiligheid (OOV) en een medaille van Brandweer Nederland voor trouwe dienst) en de Koninklijke Onderscheiding (KO) voor vrijwilligers die bij hun afscheid langer dan 20 jaar in dienst zijn.

De Kanselarij der Nederlandse Orden heeft onlangs middels een brief te kennen gegeven dat vanaf 1 januari 2020 de automatische benoemingsgrond voor een KO vervalt voor brandweervrijwilligers die langer dan 20 jaar in dienst waren. Dit betekent een wijziging in één van de decoratiestelsels die de kolom brandweer kent voor haar vrijwilligers.

In verband met deze aanpassing is het nodig dat het algemeen bestuur een uitspraak doet voor de invulling van de overgangsfase tot 1-1-2020. Daarvoor zijn er twee opties:

1. *Huidig beleid (blijven) uitvoeren conform de geldende afspraken*
Voor de brandweervrijwilligers die nog in 2019 afscheid nemen en langer dan 20 jaar in dienst zijn, betekent dit dat zij nog in aanmerking komen voor een Koninklijke Onderscheiding en deze aangevraagd worden. Daarna verandert het beleid van de Kanselarij der Nederlandse Orden per 1 januari 2020 en komen ze niet meer in aanmerking.
2. *Aanvragen voor en gefaseerd uitreiken van een Koninklijke Onderscheiding voor alle vrijwilligers die per 1 januari 2020 langer dan 20 jaar in dienst zijn bij Brandweer Twente.*

De KO's worden uitgereikt op de korpsavonden die gefaseerd plaatsvinden tot april 2020

Daarnaast is het zaak een procesafpraak te maken over de voordracht van brandweermensen voor een Koninklijke Onderscheiding na 1-1-2020.

Aan het algemeen bestuur

Toelichting huidige situatie

Bij ieder decoratiestelsel gelden eigen richtlijnen en criteria. Hieronder is een overzicht te vinden van de belangrijkste informatie inzake bovengenoemde decoratiestelsels:

	ONDERSCHIEDING BRANDWEER NEDERLAND – TROUWE DIENST	ONDERSCHIEDING VRIJWILLIGERS- MEDAILLE OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING
Soort onderscheiding	Branche	Koninklijk Besluit	Koninklijk
Doelgroep	Beroepsbrandweer- personeel en vrijwilligers	Vrijwilligers	Vrijwilligers *
Toekenning bij?	12,5 / 20 / 25 / 30 / 35 / 40 / 45 / 50 jaar	10 / 15 / 20 / 25 / 30 / 35 / 40 jaar	> 20 jaar in dienst
Bij welke gelegenheid?	Gedurende de loopbaan	Gedurende de loopbaan	Bij afscheid

* Bij bijzondere gebeurtenissen of inzet kan een Koninklijke Onderscheiding ook aangevraagd worden voor een beroepsbrandweermedewerker. Dit is sinds de start van Brandweer Twente in 2013 nog niet voorgekomen.

In Twente is ervoor gekozen om de Koninklijke Onderscheiding voor brandweervrijwilligers met meer dan 20 dienstjaren aan te vragen als de betreffende vrijwilliger afscheid neemt (zie het bijgevoegde besluit van het AB van 11 november 2013).

Daarnaast kent Brandweer Nederland speciale medailles voor brandweerpersoneel als waardering voor bijzondere verdiensten: het bronzen, zilveren en gouden brandweerkruis. Op landelijk niveau is deze onderscheiding al een paar keer uitgereikt maar in Twente is er nog niet van deze vorm gebruik gemaakt.

Toelichting wijzigingen per 1 januari 2020

Vanaf 1 januari 2020 vervalt de automatische benoemingsgrond van een Koninklijke Onderscheiding voor brandweervrijwilligers die meer dan 20 jaar actief zijn geweest bij de vrijwillige brandweer en afscheid nemen. Dit heeft de Kanselarij der Nederlandse Orden middels een brief d.d. 26 oktober 2018 te kennen gegeven.

Het jaar 2019 wordt door de Kanselarij als overgangsjaar gezien. Tot 1 januari 2020 is het nog mogelijk om Koninklijke Onderscheidingen aan te vragen voor vrijwilligers op basis van het criterium > 20 dienstjaren. Deze onderscheidingen dienen dan uiterlijk 24 april 2020 uitgereikt te worden aan de desbetreffende vrijwilligers.

Dat de automatische benoemingsgrond vervalt voor brandweervrijwilligers met meer dan 20 dienstjaren, betekent trouwens niet dat brandweermedewerkers niet meer in aanmerking komen voor een Koninklijke Onderscheiding. Op basis van bijzondere persoonlijke verdiensten (voor de brandweer en/of in andere rollen) kan nog steeds een onderscheiding aangevraagd worden, alleen wegen daarbij dan ook andere verdiensten voor de samenleving (zwaar) mee. Als er bij afscheid van een brandweermedewerker sprake is van bijzondere persoonlijke verdiensten is het voorstel om in voorkomende gevallen het initiatief voor voordracht via de gemeente bij de commandant brandweer neer te leggen.

Mogelijke wijzigingen bij onderscheidingen van Brandweer Nederland

De Raad van Brandweercommandanten heeft eind 2018 een aanvraag (met positieve aanbeveling van de Kanselarij) ingediend bij het ministerie om de onderscheiding van Brandweer Nederland voor trouwe dienst te laten erkennen door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (en de status 'bij koninklijk besluit' hebben), zodat

ze bij officiële gelegenheden op het uniform gedragen kunnen worden. Hiermee zou deze onderscheiding dezelfde status krijgen als de vrijwilligersmedaille Openbare Orde en Veiligheid. De VRT volgt deze ontwikkelingen op de voet.

Met het wegvallen van de automatische benoemingsgrond voor een Koninklijke Onderscheiding voor vrijwilligers kan Twente ook gebruik gaan maken van het decoratiestelsel van Brandweer Nederland voor bijzondere verdiensten.

Onder voorbehoud dat de onderscheiding voor trouwe dienst van Brandweer Nederland erkend wordt, ziet het decoratiestelsel van Brandweer Twente er per 1 januari 2020 als volgt uit:

Decoratiestelsels binnen Brandweer Twente per 1-1-2020

	ONDERSCHIEDING BIJZONDERE VERDIENSTEN BRANDWEER NEDERLAND	ONDERSCHIEDING BRANDWEER NEDERLAND – TROUWE DIENST	ONDERSCHIEDING VRIJWILLIGERS-MEDAILLE OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING
Soort onderscheiding	Branche	Koninklijk Besluit	Koninklijk Besluit	Koninklijk
Doelgroep	Alle medewerkers van Brandweer Twente	Beroepsbrandweerpersoneel en vrijwilligers	Vrijwilligers	Alle medewerkers van Brandweer Twente*
Toekenning bij?	Bijzondere verdiensten waarvoor als blijkt van waardering een bronzen, zilveren of gouden brandweerkruis wordt uitgereikt	12,5 / 20 / 25 / 30 / 35 / 40 / 45 / 50 jaar	10 / 15 / 20 / 25 / 30 / 35 / 40 jaar	In speciale gevallen kan deze aangevraagd worden, evt in combinatie met andere verdiensten voor de samenleving.
Bij welke gelegenheid?	Gedurende de loopbaan of bij afscheid	Gedurende de loopbaan	Gedurende de loopbaan	Gedurende de loopbaan en bij afscheid

* Bij bijzondere gebeurtenissen of inzet kan een Koninklijke Onderscheiding ook aangevraagd worden voor een beroepsbrandweermedewerker. Dit is sinds de start van Brandweer Twente in 2013 nog niet voorgekomen.

Mogelijke scenario's KO's voor overgangperiode tot 2020

Er zijn twee scenario's mogelijk hoe de VRT in 2019 omgaat met de overgangsfase inzake de aanvragen voor de Koninklijke Onderscheidingen:

1. Beleid (blijven) uitvoeren conform de geldende afspraken

Voor de brandweervrijwilligers die nog in 2019 afscheid nemen en langer dan 20 jaar in dienst zijn, betekent dit dat zij nog in aanmerking komen voor een Koninklijke Onderscheiding en deze aangevraagd worden. Daarna verandert het beleid van de Kanselarij der Nederlandse Orden per 1 januari 2020 en komen ze niet meer in aanmerking.

Een mogelijk effect kan zijn dat er een aantal vrijwilligers nog bewust in 2019 stoppen zodat ze in aanmerking komen voor een Koninklijke Onderscheiding.

2. Aanvragen van een Koninklijke Onderscheiding voor alle vrijwilligers die per 1 januari 2020 langer dan 20 jaar in dienst zijn bij Brandweer Twente.

Alle KO's worden z.s.m. aangevraagd en gefaseerd in 2019 en 2020 (tot uiterlijk 24 april van dat jaar) uitgereikt. Dit betekent wel dat de uitreikingen pas waarschijnlijk in de tweede helft van 2019 van start kunnen gaan omdat het aanvraagproces van de KO's enkele maanden in beslag neemt.

Een effect van scenario twee is dat er in deze overgangsfase tijdelijk een grotere groep brandweervrijwilligers in het zonnetje wordt gezet door middel van een Koninklijke Onderscheiding.

Voor de beeldvorming zijn onderstaande cijfers weergegeven met betrekking tot beide scenario's:

- Vanaf november 2013¹ t/m december 2018 zijn in totaal **88** Koninklijke Onderscheidingen uitgereikt aan vrijwilligers in heel Twente, verdeeld over 27 kazernes.
- Als er voor gekozen wordt voor uitvoering van het tweede scenario, dan zijn er **190** vrijwilligers² die in aanmerking komen voor een KO. Dit aantal is gebaseerd op een lijst met namen van vrijwilligers die op 1 januari 2020 20 jaar of langer in dienst zijn bij Brandweer Twente als vrijwilliger. Dit komt gemiddeld neer op 14 vrijwilligers per gemeente.

Bijlage(n)

1. Brief Kanselarij der Nederlandse Orden - Decoraties vrijwillige brandweer d.d. 26 oktober 2018
2. Bestuursvoorstel AB VRT 11 november 2013 – Koninklijke onderscheidingen binnen brandweer Twente
3. Bijlage bij bestuursvoorstel 11 november 2013 - Memo brandweeronderscheidingen Twente

Enschede, 23 januari 2019

Het dagelijks bestuur

Secretaris,
H.G.W. Meuleman

Voorzitter,
Dr. G.O. van Veldhuizen

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 11 februari 2019

Secretaris,
H.G.W. Meuleman

Voorzitter,
Dr. G.O. van Veldhuizen

¹ In november 2013 heeft Algemeen Bestuur van de VRT ingestemd met de criteria voor de uitreiking van Koninklijke Onderscheidingen aan vrijwilligers van Brandweer Twente.

² Op basis van overzicht d.d. 18 december 2018